

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO ĐẠI HỌC THÔNG QUA PHÁT TRIỂN CÁC CHƯƠNG TRÌNH HỢP TÁC ĐÀO TẠO QUỐC TẾ *tại trường Đại học Kinh tế Quốc dân*

PGS.TS. Hoàng Văn Hoa

Viện trưởng viện Đào tạo quốc tế, Đại học Kinh tế Quốc dân

Th.s Hồ Hoàng Lan

Đại học Kinh tế Quốc dân

Nâng cao chất lượng đào tạo, cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa (CNH, HĐH) và hội nhập quốc tế là mục tiêu chiến lược của Trường Đại học Kinh tế Quốc dân (ĐH KTQD). Một trong những giải pháp để thực hiện mục tiêu này là phát triển các chương trình liên kết đào tạo với các trường đại học có uy tín ở nước ngoài. Từ năm 2005, Trường ĐH KTQD đã bắt đầu triển khai các chương trình hợp tác đào tạo quốc tế ở bậc đại học. Qua 7 năm thực hiện, các chương trình liên kết đào tạo theo chuẩn quốc tế đã góp phần quan trọng nâng cao chất lượng đào tạo, thúc đẩy hội nhập quốc tế của Nhà trường.

Bài viết này bước đầu phân tích sự đóng góp của các chương trình quốc tế đối với việc nâng cao chất lượng đào tạo bậc đại học của Nhà trường; trên cơ sở đó đề xuất một số giải pháp thúc đẩy sự phát triển các chương trình liên kết đào tạo quốc tế của Trường ĐH KTQD.

1 Vai trò của các chương trình quốc tế trong việc nâng cao chất lượng đào tạo ở Trường ĐH KTQD

Nói đến việc nâng cao chất lượng đào tạo đại học, có một số yếu tố thường được nhắc đến như là những biện pháp căn bản: chất lượng đầu vào, cơ chế quản lý, nội dung chương trình và phương pháp đào tạo, đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý, cơ sở vật chất, kiểm định chất lượng,... Việc các trường đại học “tự lực cánh sinh”, xét theo khía cạnh chỉ sử dụng nội lực của trường để thực hiện các biện pháp này sẽ mang lại kết quả, tuy nhiên đòi hỏi rất nhiều thời gian và nguồn lực, nếu không nói là có những yếu tố chưa thể thực hiện ngay được.

Đối với Trường ĐH KTQD, với vị thế là trường đầu ngành trong lĩnh vực đào tạo về kinh tế, quản lý và quản trị kinh doanh của Việt Nam, việc nâng cao chất lượng đào tạo không chỉ nhằm củng cố và duy trì vai trò hàng đầu của mình trong phạm vi Việt Nam mà còn cần hướng đến việc khẳng định vị thế ở tầm quốc tế. Để thực hiện tham vọng này, chúng

tôi cho rằng, có một số khía cạnh cần tập trung thực hiện: i) đổi mới căn bản nội dung chương trình và phương pháp đào tạo; ii) phát triển đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý; iii) hiện đại hóa cơ sở vật chất; iv) kiểm định chất lượng đào tạo; v) nâng cao chất lượng nghiên cứu khoa học, tư vấn; và vi) xây dựng và phát triển các chương trình liên kết đào tạo quốc tế.

Xuất phát từ nhận thức đó, trên cơ sở yêu cầu và đòi hỏi cấp bách của việc nâng cao chất lượng đào tạo đại học, có thể thấy rằng các chương trình hợp tác đào tạo quốc tế của Trường đã chứng tỏ được tính hiệu quả trong việc tạo động lực và góp phần thúc đẩy nhanh quá trình nâng cao chất lượng đào tạo hướng đến tầm quốc tế. Có thể kể ra một số chương trình quốc tế¹ bậc đại học có uy tín và chất lượng, được xã hội đánh giá tốt, đang được thực hiện tại Trường Đại học KTQD như sau:

Chương trình cử nhân quốc tế (IBD@NEU)², gồm hai ngành: Kinh tế (chuyên ngành Tiền tệ Ngân hàng – Tài chính) hợp tác với Đại học West of

England, Vương quốc Anh và ngành Quản trị kinh doanh (QTKD), hợp tác với Tổ chức Khảo thí và kiểm định chất lượng Edexcel và Đại học Sunderland, Vương quốc Anh. Đặc điểm cơ bản của Chương trình này là: sinh viên học theo chương trình và giáo trình chuẩn của trường đối tác; phương pháp giảng dạy hiện đại theo chuẩn quốc tế; giảng dạy và học tập hoàn toàn bằng tiếng Anh; khoảng 50% giảng viên nước ngoài tham gia giảng dạy; các trường đại học đối tác cấp bằng. Kết thúc năm thứ ba, sinh viên có thể chuyển tiếp sang học năm cuối tại một số trường đại học ở Anh, Mỹ, Úc, Singapore, v.v...

- *Chương trình cử nhân Quản trị kinh doanh (E-BBA)*³ Đặc điểm của Chương trình này là: nội dung chương trình được xây dựng trên cơ sở ứng dụng chương trình đào tạo của các trường đại học Mỹ; các môn học chính được giảng dạy bằng tiếng Anh; chương trình học và phương pháp giảng dạy tiên tiến, có sự tham gia của giảng viên nước ngoài; Trường Đại học kinh tế quốc dân cấp bằng.

- *Chương trình tiên tiến*⁴, gồm ngành tài chính và ngành kế toán, giảng dạy bằng tiếng Anh, theo chương trình và giáo trình của trường đại học tổng hợp California, Long Beach, Hoa Kỳ; Trường Đại học KTQD cấp bằng.

*Chương trình POHE*⁵, gồm ngành Quản trị lữ hành và Quản trị khách sạn, theo chương trình giáo dục đại học định hướng nghề nghiệp ứng dụng (professional oriented higher education), trong khuôn khổ của Dự án giáo dục đại học Việt Nam – Hà Lan; một số môn chính giảng dạy bằng tiếng Anh, có sự tham gia của giảng viên nước ngoài; Trường Đại học KTQD cấp bằng.

*Chương trình Tài chính doanh nghiệp tiếng Pháp*⁶, một số môn giảng dạy bằng tiếng Pháp, có sự tham gia giảng dạy của giảng viên nước ngoài, sinh viên có thể được làm luận văn bằng tiếng Pháp.

Mỗi chương trình kể trên có những nét đặc thù riêng, nhưng đều có *điểm chung* là: i) học tập và giảng dạy hoàn toàn hoặc một số môn chính bằng tiếng nước ngoài (tiếng Anh hoặc tiếng Pháp); ii) nội dung chương trình đào tạo tương tự như các trường đối tác nước ngoài hoặc được chuyển giao công nghệ từ nước ngoài; iii) phương pháp đào tạo tiên tiến, chú trọng đến đào tạo kỹ năng và lấy sinh viên làm trung tâm; iv) môi trường đào tạo theo chuẩn quốc tế; v) chi phí đào tạo chủ yếu do sinh

viên đóng góp; và vi) các trường đại học nước ngoài (chương trình cử nhân quốc tế) hoặc Trường Đại học KTQD cấp bằng.

Việc phát triển các chương trình quốc tế chính là một biện pháp quan trọng, khả thi và hiệu quả góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của Trường theo hướng đạt chuẩn quốc tế; đồng thời tạo điều kiện tiếp cận một cách nhanh chóng và hiệu quả nhất với các tiêu chuẩn quốc tế ngay tại trong môi trường hiện tại của Nhà trường. Đánh giá bước đầu về kết quả mà các chương trình quốc tế đã thực hiện trong gần 10 năm qua, có thể nhận thấy sự đóng góp của các chương trình này đối với việc nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường trên các khía cạnh chủ yếu sau đây:

Phát triển đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý theo chuẩn quốc tế.

Thúc đẩy nhanh quá trình hiện đại hóa cơ sở vật chất của Nhà trường.

- Đổi mới nội dung chương trình và phương pháp đào tạo.

Mở rộng quan hệ hợp tác quốc tế về đào tạo và nâng tầm vị thế của Trường trong khu vực và thế giới.

Tăng nguồn thu cho Nhà trường, góp phần giải quyết khó khăn về tài chính.

Dưới đây là những phân tích thực tiễn sâu hơn vào các khía cạnh mà các chương trình quốc tế đóng góp vào việc nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường:

Một là, phát triển đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý có trình độ quốc tế.

Vấn đề phát triển đội ngũ được đặt ra hàng đầu ở đây không chỉ vì tầm quan trọng của nó trong việc nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường, mà còn là lĩnh vực mà các chương trình hợp tác đào tạo quốc tế có thể đóng góp được nhiều nhất. Việc phát triển đội ngũ ở đây bao gồm cả các giảng viên và cán bộ quản lý, trong đó chú trọng tạo môi trường cho họ - đặc biệt là những giảng viên được đào tạo bài bản ở nước ngoài - có điều kiện trau dồi, củng cố, phát huy và phát triển hơn nữa vốn kiến thức ngoại ngữ, chuyên môn và phương pháp làm việc tiên tiến. Với những giảng viên được đào tạo ở các nước phát triển, đã từng làm việc trong môi trường nước ngoài, các chương trình quốc tế là một môi trường tốt để những lợi thế đó không bị mai một đi.

Nếu không có các chương trình này, có lẽ khó có thể tận dụng tối đa kiến thức, khả năng ngoại ngữ cũng như các kỹ năng mà họ đã học được từ các nước phát triển, bởi hệ thống đào tạo trong nước hiện nay chưa tạo được môi trường làm việc hiệu quả nhất, chưa khai thác hết được các ưu thế của đội ngũ giảng viên này.

Nhìn vào mô đào tạo như Chương trình cử nhân quốc tế (IBD), Chương trình tiên tiến, Chương trình E-BBA, có thể thấy mục tiêu nổi bật của các chương trình này là đào tạo và phát triển đội ngũ giáo viên đạt trình độ quốc tế. Các giảng viên và cán bộ quản lý của Trường được tham gia vào nhiều hoạt động khác nhau trong chương trình, từ việc quản lý, giám sát, điều phối đến trợ giảng và giảng chính. Việc hình thành một đội ngũ giảng viên cùng tham gia giảng dạy với giáo viên nước ngoài là một mô hình rất hiệu quả trong việc nâng cao chất lượng đội ngũ. Giảng viên của Nhà trường không chỉ có cơ hội tích lũy kinh nghiệm thông qua việc giảng dạy bằng tiếng Anh, áp dụng những phương pháp giảng dạy hiện đại trong đó lấy người học làm trung tâm mà còn học được rất nhiều kiến thức, kỹ năng cũng như phong cách làm việc từ các giáo sư nước ngoài. Các giảng viên của Nhà trường, thông qua các chương trình này, buộc phải thường xuyên cập nhật kiến thức theo hệ thống giáo trình của nước ngoài, đồng thời phải dành nhiều thời gian hơn cho việc đánh giá quá trình học tập và nắm bắt đúng kết quả học tập của từng sinh viên.

Về khía cạnh này, có thể thấy Chương trình Cử nhân Quốc tế là một ví dụ điển hình trong việc tạo một môi trường làm việc tích cực, mang tính quốc tế cho chính các giảng viên trong Trường. Bảy năm kinh nghiệm hợp tác quốc tế với 7 khóa đào tạo đã đưa chương trình này trở thành một địa chỉ làm việc hấp dẫn đối với các giảng viên được đào tạo bài bản ở các nước tiên tiến. Cho đến nay đã có hơn 50 giảng viên của Trường đã trực tiếp tham gia giảng dạy trong Chương trình, và hơn một nửa trong số đó, ban đầu tham gia Chương trình với tư cách trợ giảng sau đó đã đủ điều kiện đảm nhận vai trò giảng viên chính. Bên cạnh ngành Quản trị kinh doanh hợp tác với Đại học Sunderland, từ năm 2010, Chương trình mở thêm ngành Kinh tế (chuyên ngành Tiền tệ- Ngân hàng- Tài chính) hợp tác với Đại học West of England, đã mở ra cơ hội cho các giảng viên được đào tạo bài bản về kinh tế học có “đất” để phát huy năng lực của mình, đồng thời góp

phần thúc đẩy đào tạo về kinh tế - một ngành vốn là thế mạnh của Trường nhưng lâu nay dường như bị “thu hẹp” so với ngành Quản trị kinh doanh.

Đối với đội ngũ cán bộ quản lý, việc được tham gia vào các chương trình quốc tế sẽ không chỉ phát triển khả năng quản lý chuyên nghiệp mà còn giúp họ có được một “tầm nhìn” mang tính quốc tế do được làm việc trong môi trường đòi hỏi cao và thường xuyên tiếp xúc với đối tác là các trường đại học danh tiếng nước ngoài. Không thể phủ nhận một thực tế là lâu nay vai trò của đội ngũ cán bộ quản lý, nhất là những cán bộ trực tiếp quản lý, vận hành chương trình, vẫn còn chưa được coi trọng đúng mức. Chính đội ngũ cán bộ quản lý các chương trình quốc tế sẽ là những người có khả năng mang phong cách làm việc chuyên nghiệp và “tầm nhìn” quốc tế có được từ quá trình làm việc áp dụng vào hệ thống quản lý của Nhà trường, qua đó góp phần thúc đẩy sự đổi mới về mặt quản lý nói chung trong đào tạo đại học. Thực tế đã cho thấy, trong khoảng 5 năm gần đây, hàng trăm lượt giảng viên, cán bộ quản lý các chương trình quốc tế (chương trình cử nhân quốc tế, chương trình tiên tiến) đã được đi tập huấn quản lý ở các trường đối tác nước ngoài. Đội ngũ này đã tiếp thu và trực tiếp ứng dụng, làm lan tỏa phương pháp quản lý theo chuẩn quốc tế tại Trường Đại học KTQD.

Hai là, đẩy nhanh quá trình hiện đại hóa, nâng cấp cơ sở vật chất phục vụ đào tạo. Hiện đại hóa cơ sở vật chất là một trong những điều kiện góp phần nâng cao chất lượng đào tạo thông qua việc tạo một môi trường và không gian học tập thuận lợi, hiệu quả, đảm bảo cho việc thực hiện phương pháp giảng dạy khuyến khích sự tham gia tích cực của sinh viên. Vấn đề này không chỉ bao gồm việc hiện đại hóa các phòng học mà còn cả một hệ thống đồng bộ các công trình khác như thư viện, phòng máy tính, khu thể thao giải trí, các phòng hội thảo .v.v. Có thể nói, các chương trình quốc tế hiện nay của Trường như một mô hình thu nhỏ của một trường đại học quốc tế, trong đó cơ sở vật chất về cơ bản đã đáp ứng được các yêu cầu trên: các phòng học, phòng máy tính được trang bị các phương tiện nghe nhìn hiện đại, thư viện được cập nhật, có khả năng tiếp cận với các thư viện điện tử.

Việc thực hiện các chương trình quốc tế chính là một cú hích đối với Trường trong việc hiện đại hóa hệ thống phòng học, trang bị máy móc thiết bị phục

vụ cho đào tạo. Cho dù chưa thể thực hiện đồng bộ cho toàn Trường, nhưng việc tăng cường và nâng cấp cơ sở vật chất cho các chương trình quốc tế là những bước đi ban đầu vô cùng quan trọng.

Ba là, thúc đẩy quá trình đổi mới nội dung chương trình và phương pháp đào tạo: Các chương trình quốc tế đã và đang mở ra một hướng phát triển tất yếu cho Nhà trường là đào tạo đại học đạt trình độ quốc tế. Việc tiến hành hợp tác đào tạo sẽ tạo ra cơ hội cho Trường tiếp nhận và chuyển giao về nội dung, chương trình và phương pháp đào tạo ở bậc đại học, góp phần vào việc hoàn thiện tổng thể các chương trình đào tạo đã có của Trường, phù hợp với mục tiêu phát triển đa ngành, đa lĩnh vực của Trường trọng điểm quốc gia.

Cụ thể hơn, ở đây xin đề cập đến hai yếu tố trong chương trình đào tạo là *đào tạo về mặt học thuật và đào tạo các kỹ năng mềm*. Nếu như các chương trình trong nước mới chỉ chú trọng đào tạo về mặt học thuật thì các chương trình quốc tế kết hợp tương đối hài hòa giữa học thuật và rèn luyện kỹ năng cho sinh viên, nhờ đó sinh viên có thể có cơ hội phát triển toàn diện hơn, cho phép các em bộc lộ và phát triển các năng lực cá nhân. Đào tạo về kỹ năng chiếm vị trí quan trọng trong nội dung đào tạo. Các kỹ năng quan trọng như kỹ năng giao tiếp, thuyết trình, làm việc nhóm, tổ chức, lãnh đạo, giải quyết vấn đề, quản lý thời gian .v.v., được chú trọng và phát triển thông qua các bài tập nhóm, yêu cầu thuyết trình và các hoạt động ngoại khóa. Ngoài việc ứng dụng nội dung chương trình đào tạo của các trường đại học tiên tiến nước ngoài, các chương trình này đã dành một thời lượng đáng kể để đào tạo tiếng Anh. Chẳng hạn, hết năm thứ nhất, sinh viên Chương trình cử nhân quốc tế phải đạt được trình độ tiếng Anh tương đương IELTS: 6.0 – 6.5 để có thể theo học được chương trình hoàn toàn sử dụng tiếng Anh từ năm thứ hai.

Trong chương trình Cử nhân quốc tế IBD, sinh viên bên cạnh việc học tập còn được tham gia vào rất nhiều hoạt động tập thể và hoạt động ngoại khóa như tư vấn tuyển sinh cho chương trình, trợ giảng, tổ chức sự kiện, viết báo, giao lưu trao đổi với sinh viên các trường đại học quốc tế .v.v. Thông qua các hoạt động này, sinh viên được rèn luyện tính tự tin và năng động, khả năng chủ động và sáng tạo, đồng thời phát triển kỹ năng tổ chức, kỹ năng lãnh đạo, giao tiếp, làm việc theo nhóm .v.v., là những

yếu tố rất cần thiết đối với người quản lý tương lai.

Môi trường năng động của các chương trình quốc tế cũng đã có tác động lan tỏa đối với sinh viên toàn trường, góp phần cung cấp một sản phẩm đầu ra là sinh viên ra trường hội tụ đủ cả các kiến thức và kỹ năng nhằm đáp ứng yêu cầu và đòi hỏi cao của thị trường lao động thời kỳ hội nhập như hiện nay.

Với việc định kỳ đưa thêm vào chương trình đào tạo các buổi hội thảo, thuyết trình theo chuyên ngành học hay theo chủ đề do các diễn giả là doanh nhân thành đạt đến giao lưu, trao đổi với sinh viên, các chương trình quốc tế vừa làm phong phú thêm hoạt động cho chính sinh viên của mình đồng thời tạo cơ hội cho sinh viên ở các khoa/ngành khác được tham gia. Điều này không chỉ giúp Trường bổ sung một mảng hoạt động quan trọng dành cho sinh viên hiện đang còn rất thiếu mà còn tạo điều kiện cho sinh viên toàn Trường được tiếp cận với những tấm gương thành đạt, qua đó truyền đến các em niềm say mê đối với công việc của một nhà kinh tế và quản trị kinh doanh tương lai.

Cho dù thực tế các chương trình đào tạo của Trường phải tuân theo một khung chương trình tương đối cụ thể do Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định, Trường vẫn có thể chủ động bổ sung điều chỉnh chương trình theo hướng bám sát và đáp ứng được nhu cầu của xã hội, mà một trong những biện pháp hiệu quả đầu tiên có thể làm là tiếp tục củng cố và phát triển các chương trình hợp tác đào tạo quốc tế, coi đó là những “hạt nhân” cơ bản và là “hình mẫu” để Trường nhân rộng các hoạt động đang được thực hiện trong các chương trình này, đồng thời áp dụng cho các chương trình khác. Các chương trình quốc tế lúc này đóng vai trò tiên phong góp phần thúc đẩy nhanh hơn quá trình đổi mới chương trình và phương pháp đào tạo của Trường.

Bốn là, nâng cao chất lượng đào tạo hướng tới nâng tầm vị thế của trường trong khu vực và thế giới. Bài viết nhìn nhận vấn đề này thông qua việc phân tích vai trò của các chương trình hợp tác đào tạo quốc tế trong việc tạo điều kiện để Trường thúc đẩy hơn nữa các hoạt động hợp tác quốc tế về đào tạo và nghiên cứu khoa học. Khía cạnh này cũng có thể coi là sự tổng hòa của các yếu tố đã đề cập ở trên. Việc phát triển các chương trình hợp tác đào tạo quốc tế sẽ tạo ra sự tương tác hai chiều: một mặt, các chương trình quốc tế được thực hiện sẽ tạo ra một môi trường học tập đạt chuẩn quốc tế, bao gồm

từ đội ngũ cán bộ, giảng viên, cơ sở vật chất đến nội dung chương trình và phương pháp đào tạo, cho phép Trường có thể tuyển các sinh viên nước ngoài từ các nước phát triển đến học tập tại Trường; mặt khác, sự hiện diện của những sinh viên này sẽ tạo ra một môi trường quốc tế, môi trường văn hóa đa dạng trong Nhà trường.

Một trong những tiêu chí quan trọng để khẳng định một trường đại học thực sự đạt chuẩn quốc tế là có các sinh viên quốc tế đến học tập. Hiện nay, Trường Đại học KTQD đã có sinh viên nước ngoài theo học, nhưng hầu hết là sinh viên các nước Lào, Campuchia đi theo diện học bổng của chính phủ và học trong các chương trình đào tạo trong nước, do đó chưa thể được coi là đã có môi trường quốc tế theo đúng nghĩa của nó. Chỉ đến khi nào chúng ta thu hút được nhiều sinh viên các nước trong khu vực và các nước phát triển sang học tập trong các chương trình theo chuẩn quốc tế, thì khi đó Trường mới thực sự có được một môi trường học tập mang tính quốc tế. Điều này chỉ có thể thực hiện được bằng cách phát triển theo chiều sâu các chương trình hợp tác đào tạo quốc tế.

Cũng cần nhấn mạnh thêm rằng, các chương trình hợp tác đào tạo quốc tế khi đã khẳng định được uy tín và vị thế của mình thì việc thu hút được sinh viên nước ngoài là điều hoàn toàn có thể. Đến nay, một số chương trình hợp tác quốc tế hệ cao học của Trường đã có sinh viên nước ngoài (Hàn Quốc, Mông Cổ, Ucraina,...) đến học, tuy số lượng còn ít (như chương trình cao học Việt-Bi, Chương trình Pháp-Việt, Chương trình Việt Nam- Hà Lan, Chương trình EMBA). Thực tế từ Chương trình Cử nhân Quốc tế IBD cho thấy việc thu hút sinh viên nước ngoài đến theo học trong Chương trình cũng là điều có thể trong thời gian tới. Chương trình IBD với uy tín và kinh nghiệm 7 năm hoạt động, cùng với việc Trường Đại học KTQD được công nhận là đối tác chính thức trên toàn cầu cung cấp chương trình đào tạo lấy bằng Cao đẳng quốc gia Anh (BTEC HND) của Tổ chức Khảo thí và cấp bằng Edexcel và bằng cử nhân của các trường đại học Vương quốc Anh, mục tiêu về một môi trường sinh viên quốc tế sẽ sớm trở thành hiện thực.

2. Một số ý kiến đề xuất

Như đã nêu trên, việc phát triển đúng hướng các chương trình hợp tác đào tạo quốc tế như đã và đang được thực hiện tại Trường Đại học KTQD, có vai

trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng đào tạo đại học, thỏa mãn được đồng thời hai yếu tố: i) hiệu quả và ii) hướng tới đạt chuẩn quốc tế. Việc Nhà trường cam kết tiếp tục tạo điều kiện cho các chương trình này phát triển sẽ là nhân tố quan trọng thúc đẩy nâng cao chất lượng đào tạo theo chuẩn quốc tế của nhiều chương trình đào tạo trong nước trên phạm vi toàn Trường.

Để khai thác và tận dụng tối đa lợi ích mà các chương trình hợp tác quốc tế mang lại, đồng thời có thể áp dụng và nhân rộng những hoạt động đào tạo theo chuẩn quốc tế của các chương trình này, cần chú trọng hơn nữa đến một số yếu tố sau:

Một là, phát triển bền vững các chương trình đào tạo quốc tế hiện có tại Trường, thông qua việc tăng cường công tác PR, marketing để thông tin, quảng bá về các Chương trình này nhằm thu hút được sinh viên tốt, tăng chất lượng đầu vào. Mặt khác, Nhà trường cần tiếp tục tạo điều kiện thuận lợi để phát triển các chương trình liên kết đào tạo quốc tế, chương trình tiên tiến, chất lượng cao.

Hai là, tăng cường đào tạo, thu hút đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý có chất lượng cao

Thực tiễn triển khai các chương trình đào tạo quốc tế cho thấy, mặc dù Nhà trường đã có biện pháp đào tạo đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý, thu hút các giảng viên được đào tạo ở nước ngoài và tạo điều kiện cho giảng viên giỏi tham gia giảng dạy các chương trình này, nhưng số lượng giảng viên vẫn còn rất thiếu so với yêu cầu phát triển các chương trình chuẩn quốc tế, bao gồm các chương trình liên kết đào tạo quốc tế, chương trình tiên tiến, chất lượng cao, và các chương trình học bằng tiếng Anh. Trong khi đó, việc mời các giảng viên giỏi ở nước ngoài là rất khó khăn do rất ít giáo sư nước ngoài muốn giảng dạy dài hạn ở Việt Nam và do hạn chế về kinh phí.

Xây dựng kế hoạch đào tạo đội ngũ giảng viên đủ về số lượng, cơ cấu hợp lý và chất lượng cao, có khả năng giảng dạy bằng tiếng nước ngoài theo chuẩn quốc tế, đang là nhu cầu cấp bách và là tiền đề cho việc phát triển các chương trình theo chuẩn quốc tế trong Nhà trường. Ngoài ra, một đội ngũ cán bộ quản lý chuyên nghiệp, với tư duy lấy sinh viên làm trung tâm cũng cần được chú trọng phát triển, bởi họ sẽ là những hạt nhân tạo ra chuẩn quốc tế của chương trình đào tạo.

Vì vậy, một mặt, cần tăng cường cử các giảng viên, cán bộ quản lý đi đào tạo nước ngoài; mặt khác cần có cơ chế, chính sách đặc thù, nhất là chính sách tài chính, để thu hút giảng viên giỏi ở trong và ngoài nước, kể cả các giáo sư, các nhà khoa học là người Việt Nam đang làm việc ở các trường đại học nước ngoài.

Ba là, tiếp tục đổi mới căn bản nội dung chương trình và phương pháp đào tạo của các chương trình đào tạo trong nước

Chúng tôi cho rằng, các chương trình đào tạo trong nước hiện nay cần được tiếp tục đổi mới căn bản theo hướng hội nhập, liên thông với các chương trình của các trường đại học quốc tế; tăng cường hơn nữa thời lượng đào tạo tiếng Anh cho sinh viên. Mặt khác, cần lưu ý rằng, trong giáo dục đại học hiện đại, giảng dạy không chỉ là truyền đạt kiến thức mà còn là gợi mở ra những vấn đề mới đối với người học, để từ đó người đọc tự tìm hiểu thêm và thông qua đó phát huy khả năng tự học của bản thân mình. Người thầy thành công khi sinh viên có những tranh cãi, băn khoăn và nhiều câu hỏi về nội dung môn học. Điều này khác hẳn với giáo dục truyền thống, và do đó đòi hỏi sự đổi mới toàn diện về phương pháp đào tạo.

Nhằm đạt hiệu quả tối đa, giảng viên cần tích hợp nhiều hoạt động và thậm chí cả công nghệ. Những hoạt động sinh viên thảo luận, thuyết trình, làm việc nhóm cần được ứng dụng tích cực để khuyến khích tư duy phản biện và phát triển các kỹ năng của sinh viên. Giảng viên đóng vai trò là người hỗ trợ, góp ý, hướng dẫn sinh viên đi đúng hướng, và sinh viên là nhân tố chủ thể của các hoạt động này.

Nhằm khuyến khích sinh viên tự học, việc đánh giá kết quả học tập, không còn chỉ đề biết trình độ của sinh viên, mà còn để giúp sinh viên biết mình cần bổ sung những gì để hoàn thiện hơn. Giảng viên, do đó cần có thói quen phản hồi tích cực, với mục tiêu giúp sinh viên tiến bộ. Sự phản hồi kỹ lưỡng tới từng sinh viên đòi hỏi rất nhiều công sức từ phía giảng viên, song không thể bỏ qua vì đây chính là biểu hiện của việc lấy sự tiến bộ của sinh viên làm trung tâm, làm mục tiêu của quá trình đào tạo.

Phương pháp giảng dạy cũng cần gắn với thực tiễn nhiều hơn, với các hoạt động tìm hiểu thực tế như tham quan doanh nghiệp, thực tập, mời doanh nhân nói chuyện. Các hoạt động này cần được tổ

chức một cách có hệ thống và có sự liên kết thống nhất về nội dung, cho dù thuộc các môn học khác nhau, nhằm giúp sinh viên kết nối các lĩnh vực khác nhau của quản trị kinh doanh và nhìn ra được các mối liên quan trong bức tranh tổng thể của quản trị doanh nghiệp.

Như vậy, trong bối cảnh hiện nay, phát triển các chương trình hợp tác đào tạo quốc tế và ứng dụng mạnh mẽ nội dung chương trình và công nghệ đào tạo ở các trường đại học có uy tín ở nước ngoài là một trong những biện pháp quan trọng để góp phần nâng cao chất lượng đào tạo chung của Nhà trường. Đây được coi là con đường rút ngắn để nhanh chóng vươn lên đạt tầm khu vực và quốc tế trong lĩnh vực đào tạo.

Bốn là, hiện đại hóa hệ thống cơ sở vật chất hiện đại phục vụ đào tạo

Hệ thống thư viện phong phú và cập nhật là một trong những điều kiện tiên quyết để đáp ứng yêu cầu đào tạo theo chuẩn quốc tế. Hiện tại, thư viện của Nhà trường chưa thực sự đáp ứng các yêu cầu này. Số lượng đầu sách, tạp chí chuyên ngành bằng tiếng Anh còn ít, chưa được cập nhật, Thư viện Trường chưa được nối mạng điện tử với các thư viện của các trường đại học nước ngoài. Hiện nay, sinh viên một số chương trình quốc tế đang được sử dụng thư viện điện tử của trường đối tác, song chỉ mới ở phạm vi một số ít chương trình (như chương trình cử nhân quốc tế).

Cùng với thư viện, hệ thống các phòng học cần được trang bị các phương tiện hiện đại, nhằm hỗ trợ tối đa cho việc học tập của sinh viên. Hiện tại trang thiết bị ở các giảng đường dành cho các chương trình đào tạo quốc tế đã được hiện đại hóa: có điều hòa, máy chiếu, phương tiện nghe nhìn, nối mạng. Cần tiếp tục đầu tư, hiện đại hóa toàn bộ hệ thống giảng đường với những thiết bị âm thanh, nghe nhìn hiện đại, hỗ trợ nhiều phương tiện trình chiếu, đáp ứng yêu cầu ứng dụng phương pháp giảng dạy hiện đại.

Năm là, tăng cường kiểm định chất lượng đào tạo

Kiểm định chất lượng được coi là một trong những điều kiện đặc biệt quan trọng để đảm bảo và không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo. Chúng tôi cho rằng, việc kiểm định chất lượng đào tạo cần được tiến hành theo hai phương thức như sau:

i) Kiểm định chất lượng nội bộ (Internal verifica-

tion). Đây là quá trình được thực hiện thường xuyên, liên tục nhằm kiểm soát nội bộ chương trình. Nội dung kiểm định nội bộ bao gồm: i) Kiểm định chất lượng giảng dạy của giảng viên, ii) kiểm định chất lượng các đề thi/đề bài tập; iii) kiểm định các bài thi/bài tập của sinh viên và iv) các điều kiện khác nhằm bảo đảm chất lượng đào tạo.

ii) *Đánh giá ngoài* (External verification), do một tổ chức kiểm định độc lập quốc tế thực hiện hàng năm. Nội dung kiểm định bao gồm: kiểm tra, đánh giá kết quả và chất lượng của đánh giá nội bộ; đánh giá hệ thống cơ sở vật chất phục vụ đào tạo; đánh giá nguồn nhân lực của chương trình (giảng viên và cán bộ quản lý). Trên cơ sở đó, các chuyên gia đánh giá độc lập sẽ xếp hạng từng chương trình đào tạo và đề xuất các biện pháp tiếp tục nâng cao chất lượng đào tạo.

Sáu là, ứng dụng và làm lan tỏa mô hình đào tạo của các chương trình đào tạo quốc tế trên phạm vi toàn Trường.

Như đã nêu ở trên, trong những năm gần đây Nhà

1. Hiện nay đang có ý kiến khác nhau về khái niệm “chương trình quốc tế” Trong bài này, chúng tôi tạm quy ước đây là những chương trình áp dụng nội dung chương trình, giáo trình và phương pháp đào tạo của các trường đại học nước ngoài, được giảng dạy và học hoàn toàn (hoặc có nhiều môn) bằng tiếng nước ngoài; có sự tham gia giảng dạy của giảng viên nước ngoài.

2. Chương trình do Viện Đào tạo quốc tế quản lý.
3. Chương trình do Viện Quản trị kinh doanh quản lý.
4. Chương trình Văn phòng các chương trình tiên tiến và Chất lượng cao quản lý.
5. Chương trình do Khoa Du lịch – khách sạn quản lý.
6. Chương trình do Khoa Ngân hàng - Tài chính quản lý.

Tài liệu tham khảo:

1. PGS.TS. Hoàng Văn Hoa, Ths. Hồ Hoàng Lan, “Một số ý kiến về tiếp tục hoàn thiện tổ chức, quản lý các chương trình liên kết đào tạo quốc tế bậc đại học tại Trường ĐH KTQD”; Kỳ yếu Hội thảo: Hoàn thiện mô hình tổ chức và cơ chế quản lý đào tạo của Trường ĐH KTQD, 2010.
2. TS. Phạm Phi Yến, “Biện pháp nâng cao chất lượng đào tạo đại học cần sự đồng bộ”, Tạp chí Kinh tế phát triển số tháng 8/2005.
3. TS. Phan Thùy Chi, “Các tiêu chí cơ bản đánh giá trường đại học đạt tầm quốc tế”, Tạp chí Khoa học Giáo dục, số 15, tháng 12/2006.
4. Tài liệu lớp tập huấn “Tư duy chiến lược trong trường đại học- đổi mới và hội nhập” cho lãnh đạo và các cán bộ chủ chốt của trường ĐHKQTĐ, ngày 25/5/2004.
5. Đề án thực hiện các chương trình Cao học Việt-Bỉ (1996), chương trình Cử nhân Quốc tế IBD (2005), chương trình MBA hợp tác với ĐHTH bang Washington, Mỹ, 2001.
6. ThS. Trịnh Thị Thu Giang, “Giới thiệu về hình thức đào tạo quốc tế tại Việt Nam”, Báo cáo tại Hội thảo “Nhịp cầu hướng nghiệp” tháng 5/2009.
7. Đề án “Xây dựng chương trình đào tạo giai đoạn cơ sở cho chương trình đại học quốc tế và đạt chuẩn quốc tế”, Khoa Đào tạo quốc tế, tháng 5/2007.

trường đã tích cực xây dựng và phát triển nhiều chương trình theo chuẩn quốc tế (như Chương trình đào tạo quốc tế, Chương trình tiên tiến và chất lượng cao, Chương trình E-BBA; Chương trình POHE,...). Thực tiễn đã cho thấy, đây là những chương trình có chất lượng tốt, được xã hội đánh giá cao.

Vì vậy, một mặt, cần tạo điều kiện để phát triển, nâng cao hơn nữa các mô hình đào tạo này; mặt khác, cần từng bước nhân rộng các chương trình đào tạo này trên phạm vi toàn Trường. Trước mắt, cần tạo điều kiện để các chương trình này không chỉ bó hẹp trong đơn vị được phân công chịu trách nhiệm quản lý mà phát huy được những ảnh hưởng và vai trò tích cực của nó đối với các chương trình khác trong toàn Trường. Điều này sẽ giúp Trường thực hiện mục tiêu tạo ra quy chuẩn về yêu cầu áp dụng cho tất cả các chương trình quốc tế và đạt chuẩn quốc tế được thực hiện tại Trường Đại học KTQD. □